

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Neukum Flórián ügyvéd (8000 Székesfehérvár, Zichy liget 9.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a Dr. Csete Beatrix (7400 Kaposvár, Kossuth u. 13. fsz. 2.) által képviselt **I. rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és a Mucsányi Ügyvédi Iroda (ügyintéző Dr. Mucsányi Zoltán ügyvéd 2094 Nagykovácsi, Virágos sétány 36.) által képviselt **II. rendű alperes neve** (II. rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2007. október 20. napján kelt 1.G.40.016/2007/26. számú ítélete ellen a II. rendű alperes részéről 27. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és a II. rendű alperest terhelő tőkemarasztalás összegét 5.206.535.- (ötmillió-kettőszázhaty-ezer-ötszázharmincöt) forintra leszállítja. Ezt meghaladóan tekinti a II. rendű alperessel szemben a keresetet elutasítottnak.

A felperes által a II. rendű alperes részére fizetendő elsőfokú perköltség összegét 237.000,- (kettőszázharminchétezer) forint helyett, a 2008. március 3. napján kelt Gf.IV.30.267/2007/8. sorszámú, 2008. április 21. napján jogerőre emelkedett végzése alapján 680.253,- (hatszáznyolcvanezer-kettőszázötvenhárom) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a II. rendű alperesnek 15 napon belül 98.905,- (kilencvennyolcezer-kilencszázöt) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperes a megismételt elsőfokú eljárásban 5 kereseti kérelmet terjesztett elő és tartott fenn a II. rendű alperessel szemben. Az 1-es számú kereseti kérelmében az általa a P. Kft-től bérelt, a II. rendű alpereshez leszállított, ott eltűnt, vissza nem kapott anyagok ellenértékének megfizetésére kérte a II. rendű alperest kötelezni, 2-es számú kereseti kérelmében azon saját eszközei értékének megtérítését kérte, melyeket a P. Kft-től bérelt, a II. rendű alperesnél eltűnt eszközök helyett adott vissza a P. Kft-nek, 3-as számú kereseti kérelmében saját tulajdonú, az alperesi építkezéshez leszállított, és ott eltűnt anyagai ellenértékének megtérítését kérte. 4-es számú kereseti kérelmében arra hivatkozással terjesztett elő kártérítési igényt, hogy a saját tulajdonú anyagait és eszközeit a II. rendű alperestől késedelmesen kapta vissza, ezért ezeket használni más építkezéseken nem tudta, azokat máshonnan kellett pótolnia, illetve ezek egy részét a II. rendű alperes maga is használta az építkezés folytatásakor. Az 5-ös számú kereseti kérelmében a P. Kft részéről a felperes felé kiszámlázott bérleti díj megtérítésére kérte a II. rendű alperest kötelezni arra hivatkozással, hogy a II. rendű alperes a P. Kft által a felperesnek bérbe adott, a II. rendű alperesi területre leszállított eszközöket késedelmesen adta vissza, emiatt a felperesnek a P. Kft felé többlet bérleti díjat kellett fizetnie.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletével a felperes kereseti kérelmei közül az 1-es, 3-as, 4-es és 5-ös számú kereseti kérelmeknek részben helyt adott, a 2-es számú kereseti kérelmet teljes egészében elutasította. A részben teljesített kereseti kérelmek jogalapjaként a Ptk. 98 §-át, 115. § (3) bekezdését, 193.§ (1) bekezdését, és a Ptk. 339.§ (1) bekezdését jelölte meg, annak részletezése nélkül, hogy a különböző tényállásra alapított kártérítési kereseti kérelmek elbírálásánál mely jogszabályi rendelkezéseket és milyen indokkal vett figyelembe. Az 1-es számú kereseti kérelem körében az elsőfokú bíróság elfogadta azt a felperesi tényállítást, hogy a P. Kft-től származó listán szereplő bérelt anyagokat a felperes valóban a perbeli építkezéshez szállította le, az e listában szereplő anyagok értékét csökkentette az elszállított anyag és eszköz értékével, és e két összeg közti különbözethez kötelezte a II. rendű alperest 2.352.214,- Ft megfizetésére. A 3-as számú kereseti kérelemmel összefüggésben a V. E. által aláírt listát tekintette irányadónak, és azt állapította meg, hogy e listán szereplő anyagok és eszközök a felperes levonulásakor az alperesi ingatlanon megvoltak, az e listában szereplő tételekből kivette azokat, amelyek a perben csatolt iratok tanúsága szerint a II. rendű alperestől elszállításra kerültek, és a ki nem adott anyagok értéke, 3.866.579,- Ft megfizetésére kötelezte a II. rendű alperest.. A 4-es számú kereseti kérelemmel összefüggésben kifejtette, hogy a II. rendű alperes azzal, hogy a felperes saját tulajdonú eszközeit késedelmesen adta ki, a felperesnek kárt okozott, ezért a Ptk. 339.§ (1) bekezdése alapján kártérítési felelősséggel tartozik, a kártérítés összegének megállapításakor az ezen eszközökre megállapítható használati díjak összegét vette alapul. Utalt arra, hogy a felperes ezeket a késedelmesen visszaadott anyagokat és eszközöket más építkezéseinél, melyre szerződése volt, fel tudta volna használni, amennyiben azok kiadását a II. rendű alperes nem tagadta volna meg. Az 5-ös számú kereseti kérelem teljesítését azzal indokolta, hogy azon anyagok és eszközök esetén,

amelyek csak késve kerültek viaszaszállításra a P. Kft-hez, a P. Kft jogszerűen követelt a felperestől többlet bérleti díjat, melyet a felperes a II. rendű alperesre a késedelmes kiadás miatt átháríthat.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a II. rendű alperes jelentett be fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a felperes kártérítési kereseti kérelmének teljes elutasítását kérte. Továbbra is vitatta a V. E. által aláírt lista, anyagjegyzék megbízhatóságát, valamint kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság a P. Kft által készített kimutatásokat bizonyítékként fogadta el arra tényre, hogy a felperes milyen eszközöket szállított az építkezés területére. Hivatkozott arra is, hogy - bár a perbeli vállalkozási szerződés szerint kötelezettsége volt - a felperes az építkezés területére saját tulajdonú, illetőleg bérelt anyagait, eszközeit nem bizonyítható módon, azaz szállítólevéllel szállította, így ténylegesen az építkezés területére szállított anyagok, eszközök mibenléte és mennyisége nem igazolható. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az alperesre hárította a bizonyítási terhet a tekintetben, hogy az építkezésről a perben igazoltakon túl más eszközök, illetve anyagok is elszállításra kerültek. Hivatkozott arra is, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperessel történt elszámolást követően alappal vélhette azt, hogy a területen lévő anyagok és eszközök átszálltak a tulajdonába, és hogy nem volt birtokában olyan információnak, amelyből kétséget kizáróan arra következhetett volna, hogy a felperesen kívül azokra más nem tart igényt.

A II. rendű alperes támadta az elsőfokú bíróság ítéletének elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezéseit is, sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a perben csatolt megbízási szerződésben rögzített ügyvédi munkadíjat eltúlzottnak találta, és ettől eltérő munkadíjat állapított meg, álláspontja szerint a megállapított munkadíj eltúlzottan alacsony.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte a II. rendű alperesi fellebbezéssel érintett körben, egyúttal csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítélete perköltség rendelkezésének megváltoztatását, és a II. rendű alperes perköltség-fizetésre kötelezését, álláspontja szerint a megismételt eljárásban érvényesített és fenntartott kereseti kérelem körében túlnyomó részben a felperes pernyertessége állapítható meg.

A II. rendű alperes a felperes csatlakozó fellebbezését alaptalannak ítélte, és a perköltség-rendelkezések felülbírálatánál saját fellebbezési kérelmében foglaltak figyelembevételét kérte.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal egészíti ki:

A felperes és az I. rendű alperes között létrejött vállalkozási szerződés 12. 5 pontjában a felek kikötötték, hogy a felperes a munkaterületre csak szállítólevéllel szállít anyagot - ideértve a 15.000,- Ft-nál nagyobb értékű kéziszerszámot, illetve gépet is - és a szállítólevelet a helyszínen köteles leadni, valamint, hogy az építési területről bárminemű anyagot vagy gépet csak a megrendelő képviselőjét ellátó személyek aláírásával ellátott szállítólevéllel lehet kivinni vagy elszállítani. A szerződés 12. 1. pontja szerint a szerződés teljesítésével kapcsolatban a megrendelő részéről V. E., a vállalkozó részéről H. J. jogosult volt eljárni. A felperes a perbeli építkezésre az anyagokat és eszközöket szállítólevél nélkül szállította le.

A felperes 2003. április 4-e és 2003. április 10-e között az építési napló tanúsága szerint az építési területről anyagokat és eszközöket szállított el szállítólevél nélkül, április 4-én és 5-én zsaluzatokat, április 7-én meg nem nevezett anyagokat, április 8-án zsaluzatokat, április 9-én, 10-én és 11-én pedig bérelt anyagokat és saját anyagokat. Az építési naplóbejegyzés tanúsága szerint 2003. április 14-én a beruházó leállította a zsaluzott szerkezetek kibontását, a bérelt zsaluanyagok visszaszállítását.

Az alperesek közti egyeztetésről felvett 2003. április 18-i jegyzőkönyvben nincs utalás arra, hogy a területen található anyagok, eszközök, valamint az építkezéshez felhasznált, illetve használatban lévő zsaluanyagok az elszámolást követően a II. rendű alperes tulajdonába kerülnének, anyagok, eszközök tulajdonjogáról az alperesek közti elszámolásban nem esett szó.

A felperes 2003. április 17-ét követően a 2003. április 23-i faxüzenetében is felhívta a II. rendű alperest arra, hogy tegye lehetővé a saját és bérelt anyagainak visszabontását és visszaszállítását, valamint a területen maradt saját anyagai és eszközei elvitelét, miután e levél állítása szerint azt a II. rendű alperes vagyonőrökkel akadályoztatta meg.

A 2003. április 25-i építési naplóbejegyzés rögzíti, hogy az I. rendű alperes felszólította a felperest arra, hogy a munkaterületet haladéktalanul adja át, és a területen tárolt anyagokat, szerkezeteket a munkák továbbfolytatásának biztosítása mellett szállítsa el. Rögzíti a felperes nyilatkozataként az építési naplóbejegyzés azt, hogy a munkaterületen lévő, K. Kft tulajdonában lévő zsalu és támszerkezeteket, szigetelő és építőanyagokat elszállítja, ezen anyagok listáját az 5. számú melléklet tartalmazza. Az építési napló ezen oldalát a II. rendű alperes képviselője, H. J. is aláírta. Az építési napló 5. számú melléklete a V. E. által aláírt anyagjegyzék, mely szintén 2003. április 25. napján készült, és melynek aláírását megelőzően az aláíró személy, V. E. az azon feltüntetett anyagok és eszközök meglétét ellenőrizte.

A felperes 2003. április 28-án ismételten sérelmezte a II. rendű alperes felé azt, hogy az általa beépített anyagok kibontását és elszállítását a II. rendű alperes nem tette lehetővé. A II. rendű alperes 2003. április 29-én azt a választ adta a felperesnek, hogy a munkaterület átadásakor a F. Rt nem jelezte, hogy bármilyen anyag, eszköz lenne a területen, amely a felperes tulajdonát képezi, ezért

álláspontja szerint a vállalkozói díj megfizetésével minden anyag a felperes tulajdonába került. Ezt az álláspontját erősítette meg a felperes jogi képviselője útján is. A felperes 2003. június 6-án ismételtén eszközei és be nem épített anyagai kiadását kérte, mely faxüzenetre adott június 10-i válaszában a II. rendű alperes az építkezés területén található vagyontárgyak elszállítására engedélyt adott. A 2003. június 12-én felvett átadás-átvételi jegyzőkönyv szerint a mellékletként csatolt szállítóleveleken feltüntetett anyagokon kívül a felperes részéről más nem került elszállításra, e jegyzőkönyvet a felperes, és a II. rendű alperes új fővállalkozója, a B. Kft megbízottja, építésvezetője B. Cs. írta alá.

A felperes 2003. május 7-én büntető feljelentést tett a II. rendű alperes ellen a saját tulajdonában álló, illetve bérelt eszközei eltűnése miatt, majd 2003. május 28-án keresetet terjesztett elő.

Mellőzi a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete tényállásából a P. Kft-től bérbe vett eszközök felsorolását, illetve e körben annak megállapítását, hogy a csatolt listában feltüntetett valamennyi eszközt a felperes a perbeli építkezéshez vette bérbe, és azt odaszállította, illetve ott használta fel. Ehelyett tényként azt állapítja meg, hogy a 2003. június 12-i átadás-átvételi jegyzőkönyv mellékleteként az iratokhoz 8/F/21. sorszámon csatolt listában feltüntetett, P. Kft-től bérelt eszközök kerültek 2003. június 12-én a II. rendű alperesi építkezésről elszállításra.

A B. Kft a II. rendű alperesi ingatlanon maradt anyagait és eszközeit - a biztonsági okokból ki nem bontható zsaluelemek kivételével - nem használta.

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által alaposnak tartott kereseti kérelmek közül is az 1-es és 4-es számú kereseti kérelmeket az alább kifejtendő jogi indokokkal teljes egészében alaptalannak találta, a 3-as és az 5-ös számú kereseti kérelmek részbeni teljesítésével pedig az alábbi jogi indokbeli kiegészítéssel és pontosítással értett egyet:

A Ptk. 193.§ (1) bekezdése értelmében, aki jogalap nélkül van a dolog birtokában, köteles a dolgot a birtoklásra jogosultnak kiadni. A felperes - tartalma szerint - valamennyi kereseti kérelmét arra alapította, hogy a II. rendű alperes e jogszabályi rendelkezés szerinti kötelezettségének nem, vagy csak késedelmesen tett eleget. Állította, hogy az általa a kereseti kérelmekben megjelölt anyagok és eszközök birtoklására részben tulajdonjoga, részben bérleti joga alapján jogosult volt, hogy e dolgokat (anyagokat és eszközöket), illetve azok egy részét a II. rendű alperes nem adta ki, azok a II. rendű alperesnél eltűntek. Az 1-es és 3-as számú kereseti kérelemben magában a birtokban esett kárigényét érvényesítette, a 4 és 5 számú kereseti kérelmében pedig a dolog birtokának ideiglenes elvonása, a kiadás késedelme miatt, annak következtében előállott kára megtérítését kérte.

Az 1-es számú és 3-as számú kereseti kérelmekkel kapcsolatban az elsőfokú ítéleti döntéssel összefüggésben a másodfokú bíróság jogi álláspontja a következő:

A jogalap nélküli birtokos felelősségét a birtokban esett kárért a Ptk. attól függően rendezi, hogy a jogalap nélküli birtokos jóhiszemű, avagy rosszhiszemű volt. Jóhiszemű az a birtokos, aki nem tudta, és a körülményekből nem is következtethetett arra, hogy a dolog másé és azt sajátjaként nem tarthatja birtokban. Rosszhiszemű az, aki tudott, illetve akinek tudnia kellett arról, hogy a birtoklásra jogcíme nincs. A birtoklás rosszhiszeműsége attól az időponttól állapítható meg, amikor a birtokos előtt nyilvánvalóvá válhatott az, hogy a használatra jogcíme nincs.

A Ptk. 195.§ (2) bekezdése a jóhiszemű, (3) bekezdése a rosszhiszemű birtokos felelősségét rendezi.

Magában a birtokban esett kár miatt érvényesített igény körében a fenti jogszabályi rendelkezések tükrében elsősorban eldöntendő kérdés az volt, hogy a II. rendű alperes a felperes által állított dolgok birtokában volt-e, és hogy a felperes 1-es és 3-as számú kereseti kérelmében írt anyagok és eszközök birtoklása tekintetében jóhiszemű vagy rosszhiszemű volt.

A Pp. 164.§ (1) bekezdése értelmében felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az 1-es számú kereseti kérelemben felsorolt bérelt anyagokat és eszközöket, valamint a 3-as számú kereseti kérelemben rögzített saját tulajdonú eszközöket az alperesi építkezésre leszállította, és hogy azok abban az időpontban, amikor a felperes az építkezésről levonult és a II. rendű alperes a további anyag és eszköz elszállítást megtiltotta, az építkezésen maradtak, azok a II. rendű alperes birtokába kerültek.

Az 1-es számú kereseti kérelem körében a fentiek bizonyítására a felperes a P. Kft által készített listára, mint bizonyítékra hivatkozott, e lista azonban azt a tényt, hogy a P. Kft-től bérelt eszközök a perbeli építkezésre leszállításra kerültek, nem bizonyítja. A felperes - szerződéses kötelezettségétől eltérően - nem szállítólevéllel szállított az építkezésre, és onnan - a kiegészített tényállás szerint - április 3-a és 11-e között, szintén szállítólevél nélkül szállított el mind bérelt, mind saját anyagokat. A felperes nemcsak a perbeli építkezésen dolgozott, több építési szerződése is volt, melyre a 4-es számú kereseti kérelem alapossága körében kifejezetten hivatkozott is. Mindezen tényekre és körülményekre figyelemmel a perben azt tényként megállapítani, hogy a felperes a P. Kft-től bérelt, a perben csatolt listán szereplő valamennyi eszközt és anyagot a II. rendű alperesi építkezésre szállította és ott használta, nem lehetett. A felperes 1-es számú kereseti kérelmét tehát a II. rendű alperes jogalap nélküli birtoklása tényének bizonyíthatatlansága miatt el kellett utasítani, így e kereseti kérelemmel összefüggésben a jogalap körében további jogszabályi rendelkezések vizsgálata szükségtelen volt.

A 3-as számú kereseti kérelem körében az elsőfokú bíróság helyes tényállást állapított meg, melyet egyébként részleteiben a II. rendű alperes fellebbezésében sem vitatott. Helyesen látta az elsőfokú bíróság azt, hogy a V. E. által aláírt listán

szereplő anyagok és eszközök kétséget kizáróan 2003. április 25-én a II. rendű alperes ingatlanán voltak, helyesen állapította meg a szállító levél alapján elszállított anyagok és eszközök mennyiségét és fajtáját is, és helyesen vont le ebből azt a jogi következtetést, hogy a V. E.-féle listában feltüntetett, és szállítólevéllel igazoltan el nem szállított eszközök a II. rendű alperes birtokában maradtak. E körben alaptalanul sérelmezte a II. rendű alperes a V. E.-féle lista bizonyítékkénti figyelembe vételét, V. E., mint az I. rendű alperes képviselője a vállalkozási szerződéssel összefüggésben a felperessel közvetlen kapcsolatot tartó személy volt, aki tanúvallomásában előadottak szerint a listát aláírás előtt ellenőrizte. Az is kétségtelen tény, hogy ezek az el nem szállított eszközök nincsenek meg, miután azt elvitelre a II. rendű alperes a felperesnek a per során sem ajánlotta fel.

A hiányzó eszközök és anyagok értékének megtérítése iránti felperesi kereset eldöntése körében van jelentősége a fentebb már hivatkozott jó-, illetve rosszhiszeműség megítélésének. A kiegészített tényállásból kitűnően a felperes 2003. április 17-i és április 23-i levelében is kérte a területen maradt anyagai és eszközei kiadását, ezt az igényét az április 25-i építési naplóbejegyzéssel is megerősítette, utalva a mellékletként csatolt V. E.-féle listásra. A II. rendű alperes az I. rendű alperessel együtt írta alá az építési napló tényállásban rögzített bejegyzését, a naplóbejegyzést aláíró I. rendű alperes sem vitatta a felperes még ott lévő eszközei és anyagai kiadása iránti igényét, és fel sem merült sem a jegyzőkönyvben, sem pedig a korábbi levelezésben, avagy az I. és II. rendű alperes közti elszámolásban az, hogy az építkezésen maradt anyagokra és eszközökre esetlegesen más is igényt tarthat. Az I. és II. rendű alperes közti elszámolásban sem esett szó arról, hogy a II. rendű alperest a területen maradt, be nem épített anyagok, illetőleg eszközök tulajdonjoga megilletné, hogy az I. rendű alperes részére történő vállalkozói díj kifizetésével, ezek tulajdonjogát megszerezné. A fenti tényekből és körülményekből a II. rendű alperesnek 2003. április 25-én már kétséget kizáróan tudnia kellett azt, hogy a felperes által jelzett anyagok és eszközök birtoklására jogcíme nincs, ez időponttól kezdődően a II. rendű alperes rosszhiszemű, jogcím nélküli birtokos volt.

A fentiek okán a 3-as számú kereseti kérelemben felsorolt, április 25-én meglévő, később ki nem adott anyagokban és eszközökben esett kár megtérítéséért a II. rendű alperes, mint rosszhiszemű birtokos a Ptk. 195.§ (3) bekezdése értelmében felel. E rendelkezés szerint ugyanis a rosszhiszemű birtokos köteles megfizetni a hasznoknak az értékét, amelyeket elfogyasztott vagy beszedni elmulasztott, továbbá felelős a dologban bekövetkezett mindazokért a károkért, amelyek a jogosultnál nem következtek volna be. Nincs olyan perbeli adat, amely arra utalna, hogy amennyiben a felperes az e kereseti kérelemben felsorolt anyagait és eszközeit megkapja, úgy azok a nála is elvesznek, illetve megsemmisültek volna, a II. rendű alperes a per során erre nem is hivatkozott, ezért a II. rendű alperes a dologban (dolgokban) esett kárért - azok eltűnéséért, megsemmisüléséért - a Ptk. 195.§ (3) bekezdése alapján felel.

A fenti jogi indokolással kiegészítve helyes tehát az elsőfokú bíróság ítéleti döntése a 3-as számú kereseti kérelem körében.

A felperes további 4-es, 5-ös számú kereseti kérelmeiben már nem a birtokban esett károk, hanem a birtok időleges elvonása miatt bekövetkezett kárai megtérítését kérte, a 4-es számú kereseti kérelmében a saját tulajdonú anyagai és eszközei késedelmes visszaadása miatt, az 5-ös számú kereseti kérelmében pedig a P. Kft-től bérelt eszközök késedelmes visszaadása miatt bekövetkező kár iránti igényét érvényesítette. E kártérítési kereseti kérelmek elbírálásánál már nem Ptk. 195.§-ában foglalt szabályok az irányadók, a birtok elvonása folytán keletkező következményi károkért ugyanis a jogcím nélküli birtokos az általános szabályok, azaz a Ptk. 339.§ (1) bekezdése alapján felel. E szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A Pp. 164.§ (1) bekezdésére tekintettel a kár mértékének, a kár bekövetkezésének, a kár bekövetkezése és a károkozó magatartás közti ok-okozati összefüggésnek a bizonyítása e perben a felperest terhelte.

A 4-es számú kereseti kérelmét a felperes arra alapította, hogy a részére ki nem adott anyagokat és eszközöket egyéb folyamatban lévő építkezéseinél is fel tudta volna használni. A felperes a ki nem adott eszközök és anyagok mibenlétét és mennyiségét - a 3-as számú kereseti kérelemmel összefüggésben kifejtettek szerint - bizonyította. Azt azonban a felperes nem is állította, hogy e kereseti kérelemben felsorolt eszközök hiánya miatt más építkezéseinél többletköltsége vagy kára keletkezett volna. Így miután e kereseti kérelemmel összefüggésben a felperes a kár bekövetkezését nem bizonyította, még csak nem is állította, a 4-es számú kereseti kérelme kártérítés címén - a kár bekövetkezésének bizonyítatlansága miatt - alaptalan.

A felperes a 4-es számú kereseti kérelme jogcímét ugyan kártérítésben jelölte meg, tartalmában azonban a II. rendű alperes által ki nem adott anyagok és eszközök után használati díj megfizetését igényelte, vizsgálta ezért a másodfokú bíróság, hogy a II. rendű alperes a felperesi eszközök után használati díj fizetésére egyéb jogcímen kötelezhető-e. A Ptk.-nak a jogalap nélküli birtoklásra vonatkozó idézett rendelkezései a rosszhiszemű jogalap nélküli birtokost - mint amilyennek a II. rendű alperes is minősül a fentebb kifejtettek szerint - a dolog használatára nem jogosítják fel. Amennyiben a más személy tulajdonában álló dolgot ingyenesen mégis használja, ezáltal vagyoni előnyhöz jut, melynek - mint elfogyasztott haszonnak - a megtérítésére a Ptk. 195.§ (3) bekezdése alapján köteles. Annak a bizonyítása, hogy a II. rendű alperes a 4-es számú kereseti kérelemben felsorolt dolgokat ténylegesen használta, a felperest terhelte.

A kiegészített tényállásból kitűnően a II. rendű alperes az e kereseti kérelemben felsorolt eszközöket és anyagokat - a támaszelemek kivételével - nem használta, azok számára hasznot nem eredményeztek, ezért tényleges használat hiányában a II. rendű alperesnek használati díjfizetési kötelezettsége nem áll fenn.

A támaszelemek tekintetében az elsőfokú bíróság is megállapította azt, hogy ezeket statikai okokból kibontani nem lehetett, ezért az arra az időre érvényesített használati díj iránti igényt, mely idő alatt a támaszokra szükség volt, az elsőfokú bíróság elutasította. Az a tény, hogy e támaszokra az azt követő időben, amikor azokra statikai okból már nem volt szükség, azokat a II. rendű alperes továbbhasználta volna, más célra használta volna, bizonyítást nem nyert.

A felperes 4-es számú kereseti kérelmében érvényesített követelés tehát használati díj címén is alaptalan volt, ezért a másodfokú bíróság e kereseti kérelmet is elutasította.

A felperes 5-ös számú kereseti kérelme tekintetében - a Ptk. 339.§-ára és a Pp. 164.§ (1) bekezdésére figyelemmel - annak ténybeli bizonyítása volt szükséges, hogy az e kereseti kérelemben felsorolt bérelt eszközöket a II. rendű alperes magatartása miatt a felperes, mint bérbevevő a bérbeadónak késedelmesen tudta visszaszolgáltatni, és e késedelmes visszaszolgáltatással összefüggésben kára keletkezett. E tények a per során bizonyítást nyertek. A 2003. június 12-én felvett, a B. Kft képviselője által aláírt jegyzőkönyv tanúsítja azt, hogy az oda mellékletként csatolt listán szereplő bérelt eszközök június 12-én kerültek elszállításra a perbeli építkezésről, ezzel egyértelmű bizonyítást nyert az a tény, hogy a felperes ezeket az eszközöket a perbeli építkezéshez le is szállította. A P. Kft által kiállított számla, az ahhoz csatolt lista, valamint a számla II. rendű alperes általi megfizetése a kár bekövetkezését is igazolja. Miután a felperes a kárösszegezését és bekövetkezését, a károkozó magatartást, nevezetesen azt, hogy a II. rendű alperes a Ptk. 193.§ (1) bekezdésében írt kötelezettségének késedelmesen tett eleget, bizonyította. Ezek után már a II. rendű alperest terhelte annak bizonyítása, magatartása nem volt felróható, azaz, hogy a dolog kiadása iránti kötelezettsége megtagadásával úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A II. rendű alperesnek - a 3-as számú kereseti kérelemmel összefüggésben már részletesen kifejtettek szerint - tudnia kellett azt, hogy az e kereseti kérelemben felsorolt eszközöknek sem tulajdonosa és, hogy arra a felperesen kívül tulajdonosként más igényt nem tart, így azok visszatartása, a kiadás megtagadása a II. rendű alperesnek felróható. Helyes tehát az 5-ös számú kereseti kérelem részbeni teljesítése az elsőfokú bíróság részéről.

A fentiekre tekintettel tehát a másodfokú bíróság a felperes 1-es és 3-as számú kereseti kérelmét alaptalannak találta, ezért a marasztalási összeget az e két kereseti kérelemmel összefüggésben az elsőfokú bíróság által megítélt összeggel, azaz 2.763.716,- Ft-tal leszállította, és ekként az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - részben változtatta meg.

A felperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú bíróság ítélete perköltségrendelkezése ellen alaptalan volt. Az elsőfokú bíróság helyesen értelmezve a másodfokú bíróság Gf.IV.30.252/2006/3. számú hatályon kívül helyező végzését, a felperest kötelezte perköltség megfizetésére a II. rendű alperes javára, mivel a II. rendű alperest a korábbi, 9.260.392,- Ft összegű marasztalással szemben, a jelen

fellebbezéssel támadott ítéletével 7.970.251,- Ft megfizetésére kötelezte, azaz a 9.260.392,- Ft marasztalási összeghez képest volt olyan kereseti rész, amely elutasításra került.

Miután a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a pernyertességi és pervesztességi arányok is megváltoztak, a perköltségszámítás ezért a hatályon kívül helyező végzés rendelkezéseit is figyelembe véve - a Pp. 81.§ (1) bekezdésére tekintettel - a következő:

A felperes a 9.260.392,- Ft összegű marasztalási összegből 4.053.857,- Ft-ot vesztett, kereseti kérelme e részben nyert elutasítást az eredeti marasztalási összeghez képest, ezért a hatályon kívül helyező végzés útmutatása szerint e pervesztességgel érintett részben köteles a II. rendű alperes részére perköltséget fizetni. A II. rendű alperes részére járó elsőfokú perköltség összegének meghatározásánál egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben, hogy a II. rendű alperes és a megbízott ügyvéd közti megbízási szerződésben a megismételt eljárásra kikötött munkadíj eltúlzottan magas, ezért azt a másodfokú bíróság is mérsékelt összegben, mégpedig 202.693,- Ft-ban határozta meg. A II. rendű alperes részére ezen túl jár a hatályon kívül helyező végzésben 781.000,- Ft összegben megállapított másodfokú perköltség 56%-a, miután a megismételt eljárásban a másodfokú bíróság ítélete folytán kialakult pervesztességi arány a felperes és a II. rendű alperes között 44-56%. Ez összesen 437.360,- Ft, valamint jár még a II. rendű alperesnek a 70.000,- Ft útiköltség 56%-a is, mely 39.200,- Ft. A felperes részére járna a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében megállapított 225.000,- Ft másodfokú perköltség 44%-a azaz 99.000,- Ft, a két összeg közti különbség 680,253,- Ft, mely a felperes által a II. rendű alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összege.

A másodfokú eljárásban a felperes volna köteles a II. rendű alperesnek megfizetni az eredményes fellebbezésre figyelemmel a leszállított marasztalási összegnek, azaz 2.763.716,- Ft-nak megfelelő 6%-os lerótt illetéket, mely 170.705,- Ft. A II. rendű alperesi fellebbezés nagyobb részben és sikertelensége folytán azonban a másodfokú eljárásban ügyvédi munkadíj fizetésére a II. rendű alperes volna köteles a felperes részére, ennek összegét a másodfokú bíróság 72.705,- Ft-ban határozta meg, a kettő közti különbség 98.000,- Ft, melyet a felperes tartozik a II. rendű alperesnek megtéríteni.

Pécs, 2008. február 6.

Dr. Veszely Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Zóka Ferenc s.k. bíró